

QORTI TA' L-APPELL KRIMINALI

**ONOR. IMHALLEF
LAWRENCE QUINTANO**

Seduta tat-8 ta' Ottubru, 2012

Appell Kriminali Numru. 448/2011

**Il-Pulizija
[Spettur Mario Bonello]
Vs
Anthony Calleja**

Il-Qorti,

Rat l-akkuza migjuba kontra l-appellant Anthony Calleja, quddiem il-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali talli :

Fl-14 ta' Gunju, 2001 għall-habta tal-04 :30 ta' filghodu fl-isptar Monte Carmeli, Attard :

B' nuqqas ta' hsieb, bi traskuragni jew b'nuqqas ta' hila fl-arti jew professjoni tieghu jew b'nuqqas ta' tharis tar-regolamenti ikkaguna l-mewt ta' Richard Schembri minn Birkirkara ;

Ta u halef falz quddiem il-Magistrat Dr. G. Grixti LL.D. wara li gie moghti gurament ;

Ghamel reat meta kellu jissorvelja biex dan ma jsirx jew minhabb l-kariga teighu kellu d-dmir li jimpedixxi li dan isehh.

Rat is-sentenza tal-Qorti tal-Magistrati (Malta) bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali tal-21 ta' Ottubru, 2011 fejn il-Qorti sabet lil appellant hati tar-reat taht l-artikolu 225 u invista' ta' l-impjeg tieghu, anke ai termini ta' l-artikolu 141, ilkoll tal-Kapitolu 9 tal-Ligijiet ta' Malta, illiberatu mit-tieni akkuza u ikkundannatu ghal sena habs sospiza ghal sentejn.

Rat ir-rikors tal-appellant pprezentat fir-registru ta' din il-Qorti nhar it-2 ta' Novembru, 2011 li bih talab lil din il-Qorti :

1. Tikkonferma dik il-parti fejn illiberatu mill-akkuza taht l-artikolu 108 ; u
2. Thassar u tirrevoka dik il-parti fejn sabithu hati ta' negligenza u nuqqas ta' tharis tar-regolamenti taht l-artikolu 225 u anke ai termini tal-artikolu 141, u konsegwentement tilliberah ukoll minn dawn l-akkuzi.

Fliet l-atti kollha processwali.

Rat l-aggravji tal-appellant Anthony Calleja li huma is-segwenti :

1. Illi l-Ewwel Onorabbli Qorti ghamlet apprezzament hazin tal-ligi meta sabet lill-appellant hati ta' negligenza stante illi sabiex negligenza tista` twassal ghal responsabbilita` kriminali irid jigi ppruva t illi din in-negligenza hija 'gross' u 'culpable', li zgur ma giex pruvat f'dan il-kaz. Anzi, l-appellant gie deskritt mix-xhieda prodotti quddiem l-Ewwel Onorabbli Qorti bhala infermier responsabbli illi kien kostantament ma genb Schembri. Apparti minn hekk l-appellant sa anke talab biex Schembri jinghata PRN li kienet spiccat, u ghalhekk talab li jintbghat ghat-tabib biex jippreskrivi pilloli godda, izda t-tabib ma marx u eventwalment li jitqieghed go seclusion ward ghal-gid tieghu, izda t-talba tieghu ma ttiehditx bis-serjeta` u n-nurs in charge lanqas biss baghat ghat-tabib. Mela fejn hija in-negligenza kontemplata mill-ligi ta' liema l-Ewwel Onorabbli Qorti sabitu hati ?

2. Illi f'dan ir-rigward issir referenza ghas-sentenza ta' din l-Onorabbli Qorti kif diversament preseduta datata 13 ta' Lulju, 1998 fl-ismijiet Il-Pulizija vs Saverina sive Rini Borg et, fejn il-Qorti rrilevat illi '*n-negligenza tigi mid-disattenzjoni u disakortezza tal-agent fl-agir teighu*' Inoltre, l-Onorabbli Qorti tispjega illi fil-materja tar-reat kolpuz '*hemm necessarjament l-element ta' attivita diretta ghal xi*

fini partikolari li minhabba nuqqas ta' certu prekawzjonijiet jistghu jigu lezi jew dannegjati jew ippregudikati l-interessi ta' terzi. Din id-disattenzjoni u disakortezza u nuqqas ta' tehid ta' prekawzjonijiet zgur li ma gietx pruvata f' dan il-kaz, anzi dak li gie pruvat kien l-assolut oppost, u cioe` illi l-appellant kien il-hin kollhu ma' Schembri u anke prova diversi drabi jara li Schembri jinghata l-kura illi huwa hass li kienet aktar addattata ghalih skond ic-cirkostanzi, kif spjegat aktar il-fuq.

3. Illi f'dan i-rigward issir referenza ghal fatt illi *'negligent conduct involves.. a failure to appreciate the risk involved or to consider the nature of the situation at hand. Negligence is assessed objectively and so requires proof that the accused was careless in failing to appreciate something which would have been appreciated by the reasonable man'* L-appellant kien infermier part time. Xoghlu kien illi jsegwi lil Schembri. Dan irrizulta li ghamlu kif mehtieg. Huwa ra illi Schembri kien disturbat hafna u ghalhekk ghamel certu suggerimenti lin-nurse in charge, hif hawn fuq spjegat, suggerimenti illi gew injorati. Dan biss seta' jaghmel l-appellant. Meta Schembri mar it-toilet l-appellant segwa dik li kienet il-prassi illi kien tghallem minn infermiera ta' aktar esperjenza bhala dik accettata go l-isptar, u cioe` illi joqghod barra u jzomm kuntatt vizwali, jew bil-fomm. Dan l-appellant ghalu, u qatt ma gie kontestat jew b'xi mod pruvat illi huwa ma zammx kuntatt ma' Schembri.

4. Illi inoltre, *'in order to treat conduct (act or omissions) as grossly negligent, [however], the following elements must be shown to exist:*

- *There must be a duty to act*
- *There must be evidence of an unjustifiable and unreasonable breach of duty*
- *The breach of duty and resulting injury must be causally related*
- *There must be actual injury namely death in the case of involuntary manslaughter.*

F' dan ir-rigward l-appellant umilment jissottometti illi t-tieni element hawn fuq imsemmi, u cioe` l-'unjustifiable and unreasonable breach of duty' zgur li ma giex pruvat f'dan

il-kaz, anzi pjuttost l-appellant kien qeda dmiru kif gie muri li ghamel mill-membri tal-istaff b'aktar snin ta' esperjenza. Kif gie spjegat, l-appellant segwa l-prassi illi kellu jsegwi, kien ma' Schembri il-hin kollu, zamm kuntatt mieghu kif mehtieg, u ghamel anke suggerimenti lin-nurse in charge sabiex Schembri jinghata kura li fl-opinjoni teighu kienet necessarja, suggerimenti illi gew injorati, L-appellant bir-rispett jikkontendi illi jekk kien hemm xi unjustifiable jew unreasonable breach of duty dan certament ma giex minn naha tieghu. Mill-prova prodotti quddiem l-Ewwel Onorabbli Qorti rrizulta b'mod lampanti certu nuqqasijiet ta' natura amministrattiva u shortage kbir ta' staff. Tant hu hekk illi t-Treatment Card ta' Schembri lanqas biss kienet iffirmata u dakinhar il-medicini gew imqassma minn infermier wiehed biss, meta skond il-Protocol kellhom ikunu tnejn, biex ikunu jistghu jaccertaw ruhom illi l-pazjenti jieghu l-pilloli kollha tagghom. Hawnhekk ta' min isemmi illi ghalkemm skond it-treatment card ta' Schembri huwa kien jieghu diversi pilloli, mill-awtopsja rrizulta illi kien hemm medicina wahda fis-sistema teighu. Dan zgur li m'humix nuqqasijiet attribwibbli ghal-appellant, illi minn naha tieghu ghamel kull ma seta' u kull ma kienu jitolbu r-regolamenti sabiex jieghu hsieb lil Schembri.

Illi filwaqt li l-Qorti f'dak li jirrigwarda l-kuntatt enfasizzat li jrid ikun at arms length ghaliex hekk jghid litteralment il-protocol meta fir-realta fil-prassi nurses li xehdu fil-proceduri qablu li arms length ma kienx ifisser lit rid tkun vicin u dan biex jigi evitat periklu ghan-nurses, u biex meta l-pazjenti ikunu fit-toilet ma jhossuhomx imbarazzati. Pero` l-ewwel Qorti skatrata il-fatt importanti li dwaru xehed Publius Frendo, li kien nursing officer gewwa l-isptar fejn qal li 'la l-klarta (B' referenza ghal-formula ta' Level One supervision) ma tkunx prezentata l-pazjent ma jkunx that Level One supervision) ma tkunx prtezentata l-pazjoent ma jkunx that Level One supervision'. Dan l-istess nursing officer qal li n-nurs jew membru tal-istaff ma jidholx fit-toilet mal-pazjen minkejja li jkun taht level one supervision. Ghalhekk l-appellant jissottometti illi Schembri ma kienx formalement that Level One Supervision minhabba nuqqas fil-proceduri rikjesti, u cioe illi jkun hemm formola specifika illi ghandha tigi ffirmata minn Nurse in charge u minn nurse illi jkun ser jieghu over

is-supervizjoni ta' pazjent that Level One liema formula trid tigi inizjata minn nurse in charge. F' dan il-kaz jirrizulta illi din il-formula ma gietx iffirmata, la mill-appellant u lanqas minn nurse in charge, u ghalhekk l-appellant qatt ma kien inkarigat formalment u kif jirrikjedu l-proceduri ta' Level One supervision. Dan kollu jfisser li –regolament applikabbli f'kaz ta' pazjent that Level One supervision ma setghux f'dan il-kaz jigu applikati mill-Ewwel Onorabbli Qorti.

Illi, minhgajr pregudizzju ghas-suespost anke jekk dato ma non concesso illi Schembri kien that Level One Supervision, mill-provi u mix-xjhieda prodotti quddiem l-ewwel Onorabbli Qorti jirrisulta illi l-istaff tal-Ward, inkluz l-appellant ma kien jircieva l-ebda tahrig u fil-fatt in-nurses kien jitghallmu minn nurses ohra ta' aktar esperjenza minnhom. Skont ix-xheda ta' diversi infermiera, l-interpretazzjoni taghhom ta' 'arms length' m'ghandiex tittiehed litteralment peress illi pazjent jista' anke jwegga lill-infermier, speċjalment meta dan ikun qiegħed it-toilet. Ghalhekk anke fil-kaz ta' pazjenti that Level One Supervision, l-infermiera ma jidhlux fit-toilet magħhom, izda jistennew barra l-bieb – li del resto huwa swing door u ma jistax jissakkar mill-pazjenti – u jzommu kuntatt magħhom billi jisemmu jew jitekllmu mal-pazjent, jew izommu eye contac minn tieqa illi kien hemm fil-bieb. Ierizulta wkoll illi eye contact ma setghax jinzamm, it-toilets kienu fid-dlam, inkluz it-toilet fejn kien hemm Schembri, u ghalhekk il-kuntatt kellu jinzamm bil-fomm. F' dan ir-rigward l-appellant jissottometti illi fl-ebda stadju ma gie pruvat illi huwa ma kienx qiegħed izomm dan il-kuntatt bil-fomm ma' Schembri, ug halhekk l-Ewwel Onoreabbli Qorti ma kellix issibu hati ta' ksur ta' regolamenti ghaliex ma giex pruvat mill-Prosekuzjoni fil-livell li titlob il-ligi illi l-appellant ma zammx constant watch fuq Schembri hekk kif kien gie mharreg biex jagħmel minn infermiera aktar esperjenzati minnu. Anzi diversi xhieda, kemm tal-Prosekuzjoni kif ukoll tad-difiza xehdu il-kuntrarju fis-sens li huma raw lill-appellant kostantament isegwi u jagħmel supervizjoni fuq id-decedut.

Illi kieku għal grazzja tal-argument biss Schembri kien fil-fatt that Level One Supervision, l-appellant umilment jissottometti illi l-prosekuzjon l ma ppruvatx il-kaz kontra

tiegħu lil' hinn minn kul dubbju ragjonevoli. Fatt illi hareg car mil-provi, u li anke saret referenza għalih mill-Ewwel Onorabbli Qorti huwa l-fatt illi Schembri qatta' siegħa shiha wahdu qabel ma gie assenjat biex ikun that is-supervizjoni tal-appellant. Imbghad l-Ewwel Onorabbli Qorti tkompli tghid illi "... Schembri kellu c-cans koillu li jqatta' lizar min-nofs, u kif gie hawn ritenut jitghallaq bihdan meta kien suppost qieghed juza t-toilet". Illi l-appellant bir-rispett kollu jissottometti illi ma giex pruvat illi Schembri qatta' l-lizar u prepara kollox waqt li kien that is-supervizjoni tal-appellant. Anzi, mill-provi aktar johrog il-fatt illi Schembri lahaq prepara kollox meta, minhabba skarsita ta' staff huwa spicca wahdu għal siegħa shiha, u and il-fatt zgur illi ma jistax ikun imputabbli lill-appellant. Fil-fatt meta tal-fornsika puvaw iqattghu lizar huma b'idejhom, lanqas biss irnexxielhom, ughalhekk ma jidhix possibbil illi Schembri qatta dan il-lizar b'idejhom waqt li kien it-toilet u tahti is-supervizzjoni tal-appellant għaliex ma jirrizultax illi nstab xi mqass jew oggett ohra li bih Schembri seta` jqatta' l-lizar illi uza.

Illi inoltre, l-appellant bir-rispett kollu ma jqbilx mal-konkluzjoni tal-Ewwel Onorabbli Qorti illi galadarba Level One Supervision kienet xogħol li jisr biss overtime, u għalhekk dejjem a scelta tal-infermier li jagħzeżel li jahdem daw is-sieghat allura fatturi bħal m'huma n-nuqqas ta' staff u l-assenza totali ta' stharrig adegwat għall-infermiera humw irrilevanti. Dan speċjalment għaliex huma ma kienx qieghed jahdem a bazi ta' overtime, izda kien biss part timer, u għalhekk ma kienx ikollu għazla fuq fejn u kif jahdem, u filfatt sakemm jidhol fl-ufficju tal-SNO lanqas biss kien jkun jaf x'xogħol ser jagħmel u dank if jirrizulta mill-provi.

Illi għalhekk bid-dovut rispett lejn il-Qorti tal-Magistrati bhala Qorti ta' Gudikatura Kriminali dik il-parti tas-sentenza tagħha li sabet li appellant hati hija inkorretta u għadha tigi riformata.

Rat il-fedina penali aġġornata tal-appellant.

Semgħet it-trattazzjoni tal-abbli Prosekutur u tal-abbli Difensur.

Kopja Informali ta' Sentenza

Rat in-Noti ta' referenzi pprezentati miż-żewġ partijiet.

Rat id-digriet tagħha tad-9 ta' Lulju 2012.

Ikkonsidrat

Illi l-ewwelnett l-aggravji kollha tal-appellant jistgħu jingabru f'wieħed – apprezzament ħażin tal-provi mill-Ewwel Onorabbli Qorti. L-appellant qed jitlob apprezzament tal-provi mill-ġdid għalkemm jissottometti wkoll li l-Ewwel Onorabbli Qorti m'għamlitx apprezzament sew tal-Liġi b'referenza għall-artikolu 225 tal-Kap 9.

Illi l-Qorti tal-Appell Kriminali ma tbiddilx sentenza tal-Ewwel Qorti jekk l-Ewwel Qorti setgħet tasal għal din id-deċiżjoni raġjonevolemnt u legalment.

Mis-sentenza jirriżulta li l-Ewwel Qorti għamlet analiżi tax-xhieda bir-reqqa. Biss din il-Qorti qrat il-proċess kollu mill-ġdid u ser terġa' tagħmel referenza għal xi xhieda li fil-fehma tagħha jidhru l-aktar importanti.

Xehed l-Ispettur Mario Bonello li qal li l-appellant kien assenjat biex joqgħod constant watch ma' Richard Schembri. Skont l-Ispettur Richard Schembri tgħallaq meta ma kienx qed jiġi osservat.

Il-Professoressa Maria Theresa Camilleri kkonfermat li Richard Schmebri kien miet b'asphyxia due to hanging.

Dr Michael Sammut xehed li kien instab biss valium fil-ġisem tal-mejjet.

PS 239 Joseph Caruana u PC 1253 Frederick Brincat ikkonfermaw ir-relazzjoni tagħhom.

Dr Mario Scerri kkonferma r-relazzjoni tiegħu u ddeskriva xi abrażjonijiet li nstabu fuq il-katavru. Dik ta' fuq l-id ix-xellugija kienet saret xi tlitt ijiem qabel permezz ta' strument li jaqta'. Dawn jistgħu ikunu tentative marks ta' suwiċidju. A fol 174 fir-reazzjoni, paragrafu 12, Dr Mario Scerri jikteb hekk:

'Illi in vista ta' dan kollu jidher illi Richard Schembri kellu l-ħin għad-dispożizzjoni tiegħu biex iċarrat il-liżar, imur fil-kamra tal-banju, jorbot għoqda u jikkommetti suwiċidju.' (Jidher li Ricahrd Schembri għall-ħabta tat-3.45 am b'kalkolu ta' tliet sigħat qabel ma sar l-eżami mediku legali.).

PC 1377 Manuel Cilia xehed li kienu sabu l-katavru mal-art gox-xhowers u mdawwar bl-ilma. Ma' għonq il-vittma kien hemm parti minn liżar ta' kulur abjad u l-parti l-oħra kienet marbuta ma' vireg tal-ħadid li jagħlqu t-tieqa tat-toilets. Il-mejjet kien iddañħal l-Isptar Monte Carmeli fit-12 ta' Ġunju 2001 minħabba li kien qed ibati minn depression qawwija. L-appellant kien qallu li huwa kien constant watch mal-mejjet mis-s7.00pm tat-13 tga' Ġunju 'l quddiem. L-appellant kien qallu li Richard Schembri kien dañal fis-sodda fl-għaxra ta' bil-lejl u reġa' qam f'nofs il-lejl u bed ajppassaġġa fil-kuritur tal-ward. Fit-3.00am l-appelant kien qal lil Richard Schembri biex imur jsitrieħ għax kiens er jgħejja iżd Richard Schembri irrifjuta li jaħgmel dan. Fl-04.15am Richard Schembri dañal it-toilet u għall-ħabta tal-04.20am tal-14 ta' Ġunju 2001 meta ra li Richard Schembri ma ħarigx, dañal u sab lil Richard Schembri mgħallaq. L-appellant kien ħass li Richard Schembri kellu dritt għall-privatezza tiegħu. Il-mejjet kien ingħata is-CPR iżda kien kollu għal xejn.

Dr Joseph Saliba xehed li huwa kien involut fil-każ sena wara li seħħ. Il-mejjet kien iddañħal St Luke's Hospital fil-11 ta' Ġunju 2001 minħabba overdose ftit tal-jiem qabel. Minħabba li kien suwiċidali, huwa kien trasferit għal Mount Carmel Hospital. Il-mejjet kien tħat Order 1 level I u għalhekk ried jinżamm at arm's length.

Il-Perit Richard Aquilina kkonferma r-relazzjoni tiegħu.

Xehed ukoll Carmelo Borg Cardona li qal li Richard Schembri kien qam kemm-il darba. L-appellant dejjem kien mal-mejjet. (fol 41). Huwa ma kienx ra lil Richard Schembri jieħu xi liżar mill-kamra. Biss fix-showers ġieli jkun hemm xi lożor mal-art biex il-pazjenti ma jizolqux. L-

appellat kien eċċitat ħafna meta ġara l-incident. Saħnsitra kien rh jiekol fil-kuritur waqt li kien qed jakkumpanja lil Schembri. Dan kien bejn id-9.00pm u l-10.00pm. (fol 56).

Xehed Kevin Gafa, psychiatric nurse, li kien in charge mis-sala. Dak in-nhar l-appellant kien assenjat ma' Richard Schembri. Waqt li kien jippassiġġa Richard Schembri, Anthony Calleja kien dejjem ħdejh. (fol 60). Dr Dimech kien ppreskriva night sedation lil Richard Schembri. Meta Richard Schembri qam, Anthony Calleja kien qed jakkumpanjah. Kien beda is-CPR mill-ewwel. Il-bqija tal-lizar instabet taħt is-laundry shoot. Għal din trid toħroġ barra u tinzel isfel. Probabbli kien ġabru l-lożor kollha sakemm ġie l-Maġistrat Inkwerenti u tefgħuhom ġol-laundry shoot. L-appellant huwa part-time nurse mad-dipartiment. (Aral l-kontro-eżami aktar 'l isfel).

Xehed Dr Joseph Spiteri (a fol 70) li qal li Richard Schembri kien pazjent tiegħu. Huwa kien mar fuq il-post fl-04.30am. Il-mejjet kien għamel ħsara lilu nnifsu darbtejn qabel. Huwa kien poġġa lill-mejjet taħt constant watch.

Xehed ukoll Carmelo Azzopardi li huwa staff enrolled nurse. Fl-04.00am ra lill-appellant b'ħass ħazin. Meta marru fit-toilets, raw lil Richard Schembri mdendel. Dan ma kienx maqtuġħ minn mal-art. Huwa qata' l-għoqda b'imqass. (fol 80). Lill-mejjet jiftakru l-ħin kollu jippassiġġa fil-kuritur u bl-appellant warajh. (fol 82). Il-mejjet kien jidher anzjuż. Kien hu stess li talab li jingiebu l-lożor sabiex ineħħu l-ilmijiet li kien hemm. (Ara kontro peżami aktar 'l isfel)

Xehed ukoll in-Nursing Aid Sean Gatt. Huwa ra lill-mejjet jingħata s-CPR. Il-pazjent kien leverl 1 supervision. L-ilma li kien hemm mal-art kien ġej mill-flushing. Kienu użaw ħafna lożor biex inaddfu l-ilma.

Xehed ukoll Andrew Sciberras li mar jagħti s-CPR malli għajtulu. Huwa kkonferma li l-appellant kien constant watch miegħu. Ma kienx hemm polz meta wasal fuq il-

Kopja Informali ta' Sentenza

pazjent. Kull darba li ra lil Richard Schembri huwa dejjem rah taht is-superviżjoni ta' Anthony Calleja. (fol 96).

Xehed ukoll Michael Gauci, staff nurse li ra lill-mejjet diġa' mal-art. Huwa dejjem ra lil Richard Schembri akkumpanjat minn Anthony Calleja. (fol 101).

Instemgħet ix-xhieda wkoll tan-Nursing Aid Peter Paul Camilleri. Kull meta kien ra lill-appellant huwa dejjem rah mal-pazjent. (107 u 108).

Min-naħa l-oħra l-SRN Patrick farrugia xehed li huwa għen lil Andrew Sciberras fis-CPR. Kien hemm ftit dawl mill-kuritur għax kien hemm bozza maqtugħa. Richard Schembri kien għamel l-ewwel siegħa tax-xift mingħajr nurse assenjat lilu. (fol 120). Dan il-pazjent kien ħa l-pilloli tal-irqad għax kein tahomlu hu (fol 120). Meta Richard Schembri kien fil-kuritur, l-appellant kien dejjem miegħu. (fol 121). Meta niżżlu lil Richard Schembri, dan kien għadu sħun. Il-biċċiet tal-lożor jista' jkun li ngabru minħabba li kien hemm l-ilma. (fol 123). (Ara l-kontro-eżami aktar 'l isfel).

Philip Camilleri xehed li huwa nurse u li mar fuq il-post meta kien diġa' ġara l-incident. In-nurses li jkollhom supervision level one jiffirmaw formola kull darba li jkunu qed jagħmlu dat-tip ta' supervision. (fol 151). (Ara kontro-eżami aktar 'l isfel).

Mix-xhieda ta' Joseph Aquilina, SRN f'Mount Carmel, jirriżulta li kein infurmat li tgħallaq Richard Schmebri (fol 155). Biss huwa kien informa lit-tabib li Richard Schembri kien depressat ħafna. Pazjent bħal dan trid issegwih kull imkien. Jekk mar jorqod trid tkun ħdejh u jekk mar jinħasel trid tmur maġenbu.

Gaetano Gausman ikkonferma li l-appelant huwa enrolled nurse on a part time basis. (fol 185).

L-Avukat Ġenerali bagħat l-artikoli fit-28 ta' Frar 2005 (fol 201).

Xhieda Difiza

Xehdu l-ewwel Dr. Joseph Saliba u Dr Spiteri li t-tnejn xehdu fil-magħluq.

Il-Qorti għalhekk ser tiset minn din ix-xhieda dawk il-punti neċessarji biss.

Dr. Joseph Saliba kkonferma li l-nurse li jkollu Level One Supervision fdata lilu jiffirma ċerta karata. (fol 230). Meta kien mistoqsi dwar xi nuqqasijiet li kienu jeżistu fil-ward 2, huwa qal li jsita'jkun iżda ma jkunx jaf bi preċiż. Huwa ppreżenta kopja li ħarġet mill-inkjesta dwar il-każ. Huwa żied jgħid li jekk il-pazjent ikun ta' perikolu għan-nies ta' madwaru jkollu jiddaħħal go karma waħdu. Sa fejn jaf hu, in-numru ta' staff kien ileħħaq mal-complement (fol 238). Il-mejjet kien jinkwethom u kien għal din ir-raġuni li ħallew nurse miegħu. Kienu jafu li kien hemm riskju ta' suwiċidju persistenti.

Imbagħad spjega għala level one nurse jingħata supervision one duties ta' tliet sigħat filgħodu iżda dan ma japplikax għal bil-lejl. Huwa qal li matul il-lejl, il-pazjenti ħafna drabijkunu reqdin u allura n-nurse ma jistrappazzax ruħu daqshekk. Huwa enfasizza li l-skill li jrid ikollok f'każ ta' level one supervision huwa li żżomm lill-pazjent taħt għajnejk. (fol 311)

Dr Spiteri qal li l-pazjenti kollha mhux faċli. Il-mejjet kellu storja ta' aġitazzjoni akuta u ħsibijiet ta' ħsara lilu nnifsu u anke pprova jagħmel hekk darbtejn qabel ma ddaħħal l-isptar. Huwa kien irrakkomanda 'constant watch.' Minn meta daħal sal-incident, kien kalm. L-aggressjoni kienet ikndirizzata lejha innifsu. Iżda wieħed jista'jkun deċiż minn dak li ried jagħmel. Tagħmillu x'tagħmillu ħadd ma jżommu.

A fol 243 Dok JC jagħti dawn id-dettalji dwar Level 1 : 1:1 – Arm's Length Risk Very high: sudden, impulsive, unpredictable violence towards self/others.

Il-Qorti eżaminat ukoll l-osservazzjonijiet u r-rakkomandazzjonijiet tal-Bord Intern li eżamina l-każ (fol 253 u 254).

Xehed ukoll Philip Camilleri (fol 266) li qal li ma kienx responsabbli mit-tqassim tal-istaff. Huwa qal li x'hin l-impjegat jidhol għad-duty tiegħu huwa jagħmel il-lejl kollu hemm. Fil-prattika kien li dejjem jibqa' l-istess nurse. In-nurse li ser ikollu level 1 supervision jiffirma formola. Ġieli kien hemm każijiet fejn l-istaff ta' level one ma kienx ikun biżżejjed biex ileħhaq.

Xehed ukoll Kevin Gafa' in kontro-eżami (fol 285). Huwa kkonferma li għal kull pazjent fil-level one kien hemm infermier u li tintela formola. Ikun hemm rapport dettaljat fuq kull pazjent. Huwa żied jgħid li kwaluknwe toilet go sptar psikjatriku akuta jista' jkun ta' periklu. Huwa qal ukoll li l-appellant kien assenjat ma' Richard Schembri mit-8.00pm sas-7.00 am. Ma kenitx il-prattika li nurse li jkun f'level one ikollu xi break.

Patrick Farrugia xehed in kontro-eżami (fol 315) fid-19 ta' Novembru 2009. fejn huwa qal li l-appellant kien avviċinah beix jara jekk il-mejjet kellux PRN. L-appellant kien ukoll talbu biex jara jekk it-tabib jistax jagħtih xi ħaġa oħra minħabba li l-pazjent kien daqshekk aġitat. Kien talbu wkoll biex idaħħlu lill-pazjent fis-seclusion ward. Ikkonferma wkoll li meta nurse jagħti hand over ta' pazjent allura jkun hemm firem fuq xi formoli.

Xehed fid-19 ta' Jannar 2010 it-tabib Anthony Dimech.li qal li kull pazjent ikollu chart bil-mediċini li jieħu. Huwa semma l-mediċini li kien jieħu l-mejjet. Waħda minnhom – id-dalmane – kienet tranquilliser qawwi ħafna.

Xehed in kontro-eżami Carmelo Borg Cardona fid-9 ta' Marzu 2010. Il-pazjent li kellu hu ma kienx suicidal. Meta kien ikun hemm nuqqas ta' lożor fil-wards, kienu jingiebu lożor minn band'oħra.

Xehed ukoll Carmelo Azzopardi li qal li l-mejjet kien aġitat ħafna u li kien issuġerixxa lil Patrick Farrugia jdaħħlu lill-mejjet fis-seclusion ward.

Victor Mifsud xehed li jekk ikun hemm xi perikolu min-naħa ta' xi pazjent, trid tkun int li tirreaġixxi bl-aħjar mod dak il-ħin. Il-każ li rrefera għalih kien imur lura tlettax-il sena.¹

Anthony Mifsud ikkonferma li meta nurse jieħu over minn għand nurse ieħor wieħed irid jiffirma xi karti. Huwa qal li biex iddaħħal 'il xi ħadd fis-seclusion unit, fejn kien hemm erba' sodod, kultant kont trid toħroġ il-pazjent li jkun lanqas perikoluż. Jekk xi pazjent joħroġ ma qrabatu għal xi ffit, xi ħadd irid jiffirma għar-responsabilita'. Meta kien jaħdem l-isptar qatt ma kellu xi complaint fuq l-appellant. Dwar l-espressjoni 'at arm's length', din kienet tfisser 'eye to eye contact.'

Michael Camilleri, enrolled nurse, qal li huwa qatt ma kien jidħol fit-toilet mal-pazjent. Dejjem trid toqgħod attent għall-ħsejjes li jkunu ġejjin. Il-bieb tat-toilet jisswingja.

Publius Frendo, nursing officer f'Monte Carmeli, xehed li min ikun inkarigat mis-sala jippreżenta l-leverl one form, ikun x'ħin ikun. Jiffirmha n-nurse in charge mis-sala u jippreżenta lil min ser ikun sr jieħu ħsieb il-level one. In-nurse qatt ma jidħol fit-toilet mal-pazjent. Int tipprowa żżomm kuntatt bil-kliem u bis-smiġħ. U tista' tittawwal minn go observation window.

PUNT TA' LIĠI - NEGLIĠENZA / NUQQAS TA' ĦARSIEN TAR-REGOLAMENTI

L-artikolu 225 tal-Kap 9 jinkludi l-kelma 'negliġenza' u l-frazi 'nuqqas ta' ħarsien tar-regolamenti'.

Skont il-Professor Mamo (Ara n-Noti tiegħu fl-Ewwel Parti – Notes on Criminal Law pages 69 and 70.):

¹ Is-sustanza tax-xhieda ta' Victor Hili mhix qed tingħata għaliex din mhix rilevanti għall-fatti ta' dan il-każ.

'Now the words 'negligence, imprudence, carelessness' are not defined but it is clear that by them the law means generally the absence of such care and precautions as it was the duty for the defendant to take in the circumstances.....

Now the question arises whether in the system of our Code it is essential, in order that there may be liability for a negligent offence, that the harm caused should have been foreseeable by the defendant. It would appear that the answer to this query should be in the affirmative.'

Wara li l-Professor jgħid li l-provvedimenti tagħna huma dawk tal-Kodiċi Taljan tas-sena 1898, il-Professor ikompli hekk:

'...the words 'negligence' 'imprudence' and 'carelessness' are subjective facts. They connote the subjective attitude of the offender towards his acts and their consequences which prevents him from acquiring foresight and consciousness of them and but for which he could have acquired such foresight and consciousness.'

Fin-noti u fis-sottomissjonijiet saret referenza għad-deċiżjoni 'Il-Pulizija vs Pawlu Spiteri et' tal-Qorti tal-Appell Kriminali tat-3 ta' Ġunju 1961. Dan il-każ kien dwar korriment f'barriera fejn is-sid inżamm responsabbli minħabba li ma kienx ħa ħsieb il-makkinarju. Il-Qorti qalet hekk:

'La darba n-negliġenza tkun 'gross and culpable' hija tagħti lok mhux biss għal responsabilita' ċivili imma anke kriminali.'

F'każ ieħor tal-Qorti tal-Appell Kriminali (19 ta' Jannar 1963) 'Il-Pulizija versus Colonel Stephen J Borg', kien intqal hekk:

'In-negliġenza fis-sens tad-dritt kriminali għandha tkun such culpable negligence as to amount to criminal misconduct'.

(Dan il-każ kien dwar nuqqasijiet fl-apparat ta' lift li wassal għall-mewt ta' persuna).

Il-Qorti sejra tapplika dawn il-prinċipji għall-każ ta' I lum.² L-appellant kien jaf ben tajjeb li għandu pazjent bi problemi serjissimi tant li hu stess talab (a) li t-tabib forsi jagħtih xi ħaġa aktar qawwija u /(b) li jittieħed fis-seclusion room. L-appellant kien jaf ukoll li l-pazjent kien qiegħed taħt level one supervision, frażi li tfisser li għandek a 'high risk patient' kif joħroġ mill-Protocol Document tad-Dipartiment innifsu.

Mhix kwistjoni ta' kemm għandek taħriġ jew le. L-importanti huwa li jkollok eye to eye contact u li s-superviżjoni tkun 'at arm's length.'. Ukoll jekk l-aħħar frażi ma tfissirx li wieħed irid ikun eżatt ma' ġenb il-pazjent, iżda tfisser ċar li lill-pazjent ma tistax titilqu mument minn taħt għajnejk. Żgur li din mhix kwistjoni ta' nuqqas ta' taħriġ.

Lanqas ma jfisser li għax filgħodu n-nurse in charge one to one jibiddel wara tliet sigħat allura li hekk imissu sar mal-appellant. Kien imfisser b'mod konċiż u ċar minn Dr Saliba għala filgħodu tapplika regola li ma tapplikax filgħaxija.

Lanqas m'hi konvincenti s-sottomissjoni tad-difiża li l-appellant ma kienx iffrima l-handing over paper. Dan ma jibiddel assolutament xejn.

Id-difiża rreferiet għall-bozza maqtugħa u għal xi nuqqasijiet oħra tal-amministrazzjoni. Bir-rispett kollu, l-isptar ipprovda għal one to one u bozza maqtugħa mhix raġuni biżżejjed biex twassal għal dak li ġara.

Dwar is-superviżjoni fit-toilet, il-Qorti tifhem li l-appellant ma riedx jikser il-privatezza tal-pazjent. Ikkonsidrat ukoll

² Il-Qorti studjat bir-reqqa l-każistika ipprezentata mill-abbli difensur iżda hija tal-fehma li issa hawn każistika Maltija biżżejjed biex wieħed jagħti importanza lilha.

Kopja Informali ta' Sentenza

ix-xhieda ta' Publius Frendo li mhix prattika li l-infermier jidhol fidejn il-pazjent.

Izda importanti ferm li żżomm kuntatt bil-kliem mal-pazjent meta jkun dañal fit-toilet. Għandek ukoll tieqa żghira fil-bieb biex jekk tħoss li hemm il-bżonn jew giek xi dubju, allura tinsa l-privatezza u tittawwal.

Minn dak li qal l-appellant waqt l-inkjesta jirriżulta li hu ma kienx wara l-bieb eżatt iżda wara l-bieb tal-kuritur. Minhabba li d-distanza mill-pazjent twalet, is-sitwazzjoni li jkun jaf x'qed jigri saret impossibbli. Ma setax jżomm dak il-kuntatt mal-pazjent u / jew li juża t-tieqa ż-żghira biex jara kienx qed jigri xi haġa ta' perikolu. (U dan fi sfond ta' użu tat-toilet darbtejn fuq xulxin)

Barra minn dan, l-appellant missu qagħad aktar attent meta nduna li l-pazjent diehel fit-toilet it-tieni darba fi ħin tant viċin tal-ewwel vista. Hawnhekk żgur kellu jkun 'full alert' meta kien jaf li l-pazjent kien aġitat u kien ilu jippassiġġa. Kien jaf ukoll li l-pazjent kien għamel tentattiv ta' suwiċidju ffit qabel.

U l-Ewwel Qorti kompliet hekk:

'Ingab minn fejn ingab il-lizari li bih tgħallaq Schembri, Schembri kellu dak iċ-ċans kollu li jqatta' l-lizari min-nofs u jitgħallaq bih – dan meta suppost kien qed juża t-toilet. Ma tistax ma tistaqsix il-Qorti hawn, allura l-imputat li suppost qed iżomm 'constant watch – at arm's length – eye contact' ma' dan il-pazjent, f'dan il-ħin fejn kien?'

Din hija rimarka li għamel ukoll it-tabib Forensiku fil-paragrafu 11 tar-rapport tiegħu.

Il-Qorti qed tikkonkludi li l-appellant seta' jipprevedi li l-imġieba ta' Richard Schembri setgħet tkun ta' perikolu. Jekk huwa segwih il-ħin kollu, kif xehdu bosta infermiera, kif f'dan il-mument donnu ħallih jaħrablu minn taħt għajnejh. Id-dñul ripetut ta' pazjent fit-toilets huwa l-akbar uġiegħ ta' infermier għax it-toilet minnu nnifsu għandu ċerta privatezza li fl-istess ħin taqta' lill-pazjent mis-

Kopja Informali ta' Sentenza

sorveljanza. Għalhekk tkun tinħtieg aktar attenzjoni għax dak li pazjent forsi ma jissugrax jagħmel quddiem pazjenti oħra, ġewwa cubicle tat-toilet iħossu aktar komdu biex jasal għall-għan tiegħu.

Għalhekk din il-Qorti qed tiċċhad l-aggravji tal-appellant u qegħda tiddeċidi wkoll li l-Ewwel Onorabbli Qorti setgħet tasal għal din il-konklużjoni kemm ragjonevolment u kemm legalment u għamlet interpetazzjoni tajba kemm tan-negliġenza kif ukoll tan-nuqqas ta' ħarsien tar-regolamenti interni tal-isptar għaliex l-appellant ma mexiex magħhom f'ħin kruċjali.

L-ewwel Qorti sabet ħtija tal-artikolu 225 biss u lliberat lill-appellant mit-tieni imputazzjoni.

Dwar il-piena, din kienet fil-parametri tal-Liġi u għalhekk il-Qorti qed tiddeċiedi billi tikkonferma l-ewwel sentenza mogħtija fl-ismijiet premessi fil-21 t'Ottubru 2011 fl-intier tagħha.

< Sentenza Finali >

-----TMIEM-----